

החלטת הממונה על המשמעת – פסק דין

1. הנקבל הוא תלמיד לתואר שני באדריכלות. כתב הקובלנה ייחס לו עבירה לפי סעיף 29.4 לתקנון המשמעת – סטודנטים (תשס"ח) – הפרה של הוראות המתייחסות לבחינה, עבודת בית, עבודה סמינריונית וכיוצא באלה, כמפורט בסעיף הנ"ל.
2. לפי הנטען בקובלנה, הנקבל הגיש עבודה סמינריונית זהה בשני קורסי סמינר בשנים אקדמיות עוקבות.
3. בטרם התקיימו דיונים מהותיים בתיק, הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר לפיו הנקבל יודה בעובדות ויורשע בעבירה לפי סעיף 29.4 לתקנון. על עבירה זו ייענש בפסילת הקורס שבו הוגשה העבודה בשנית ובהרחקה על תנאי של סמסטר למשך שנה מיום פסק הדין.
4. החלטתי לקבל את הסדר הטיעון ולהשית על הנקבל את העונש שהוסכם. אני גוזרת את עונשו של הנקבל כדלקמן:
 - א. פסילת הקורס "בודריאר או נקמת הסימן".
 - ב. הרחקה על תנאי למשך סמסטר למשך שנה מיום מתן פסק הדין.
5. ראיתי לנכון להוסיף מספר הערות צופות פני עתיד בדבר אמות המידה הראויות, לשיטתי, לקביעת חומרת העונש במקרים של הגשת מטלה אקדמית דומה בשני קורסים שונים.
 - א. נקודת המוצא המובנת מאליה היא שהגשת אותה עבודה לצורך קבלת קרדיט אקדמי בקורסים שונים (להלן – הגשה כפולה) היא מעשה פסול. כל קורס במסגרת לימודים לתואר אקדמי נועד להקנות לתלמידיו ולתלמידותיו גישה לידע, כלים וגישות שונים. גם במקרים שבהם עולמות התוכן או שיטת המחקר של הקורסים הם דומים או משיקים, העבודות בקורס מהוות רכיב מרכזי ברכישת הידע, הכלים והגישות האמורים. הגשה כפולה משמעותה שהתלמיד או התלמידה לא הטמיעו ויישמו את הנלמד בקורס המאוחר, ואינם זכאים לקרדיט אקדמי בגינו.
 - ב. ממד נוסף ולא פחות חשוב של הגשה כפולה הוא חוסר היושרה מול מרצה הקורס. סמינרים או קורסים אחרים שבסופם מוגשת עבודת מחקר אישית מתאפיינים בתהליך של דיאלוג והנחיה בין המרצה לתלמיד או לתלמידה בבחירת נושא המחקר, עיצוב שאלת המחקר וגיבוש שיטת המחקר. הגשה כפולה משמעותה שגם אם התקיים תהליך כזה, הוא התקיים למראית עין בלבד, ותוך הצגת מצג שווא למרצה ובזבוז זמנו או זמנה לריק.
 - ג. להבדיל מהוראות משמעת רבות אחרות, קשה לגלות הגשה כפולה, ומטבע הדברים, היא מתגלה במקרה. עובדה זו מגדילה את הצורך להגיב להפרת ההוראה בחומרה כשהיא מתגלה, משיקולי הרתעה.
 - ד. על אף כל אלה, לעתים נשמעת טענה מצד נקבל או נקבלת כי לא היו מודעים לכך שהגשה כפולה היא אסורה, כיוון שלא ניתנה על כך הוראה מפורשת במהלך לימודיהם. טענה זו אין בכוחה לפטור מאחריות להפרת הוראות התקנון. עם זאת, בקביעת חומרת העבירה והעונש הראוי לה,

ראוי להתחשב במאפיינים עובדתיים הספציפיים של המקרה. כך למשל, חומרתה של הגשה כפולה במסגרת לימודים לתואר מתקדם גדולה מחומרתה של הגשה כפולה במסגרת לימודי התואר הראשון. חומרתה של הגשת עבודה זהה לחלוטין בתוכנה מלבד עמוד השער והכותרת גדולה יותר מאשר הגשת עבודה באותו נושא, אך בשינויים המשקפים הטמעה של חומר הלימוד של הקורס המאוחר. בקביעת מדרג הענישה הראוי במקרים של הגשה כפולה, ראוי לקחת בחשבון מאפיינים כגון אלה.

פסק הדין ניתן היום, 13 בנובמבר, 2022, י"ט חשוון, תשפ"ג, בהיעדר צדדים.
יפורסם ללא ציון שם הנקבל.

ד"ר יופי תירוש
הממונה על המשמעת
אוניברסיטת תל אביב